

Esej številka 10
Jean-Paul Sartre: O esenci, eksistenci in o svobodi

Jean-Paul Sartre je bil eksistencialist, trdil je, da človek biva, ker se zaveda samega sebe in da je človek humano bitje, ki želi biti svobodno.

Sartre je zapisal, da je človek obsojen na svobodo. Zakaj? Ker so vsa njegova dejanja odvisna od njega samega, ne glede na to, če Bog obstaja ali ne. Če Boga ni, je posameznik odvisen sam od sebe, če pa Bog obstaja, se mora človek prav tako ravnati po svoji volji in vesti. Človek je obsojen na svobodo, saj lahko le uresniči samega sebe, iz sebe lahko naredi tisto, kar je. Obsojen je, ker se ni ustvaril sam, drugače pa je vendarle svoboden. Od začetka svojega obstoja je odgovoren za svoja dejanja. Ta odgovornost vzbuja v vsakemu človeku tesnobo. Sartre pravi, da tesnoba ni nič posebnega, ker se z njo srečamo pri vsaki odločitvi. Meni tudi, da je tesnoba pozitiven pojav, saj človek zaradi nje vsako odločitev večkrat premisli.

Vsak človek ima svojo predstavo o svobodi in nekomu bo neka stvar pomenila svobodo, drugemu pa ne. Prav tako svoboda nekaterim pomeni vse, drugim pa svoboda ne pomeni veliko. Tako nekateri ljudje zavračajo zakone in pravila, ker menijo, da jih omejujejo. Kriminalci pa sploh ne pomislijo na to, da lahko zaradi svojih kriminalnih dejanj preživijo v zaporu več let.

Svoboda ni absolutna, ker je posameznikova svoboda odvisna tudi od svobode drugih ljudi. Do tega spoznanja je prišel že Mill.

Sartre pravi, da je eksistencializem optimistična filozofija, saj uči, da je posameznikova usoda odvisna od njega samega. To spoznanje lepo predstavlja naslednji pregovor: Vsak je svoje sreče kovač.